Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NR. 1 (45). WARSZAWA, 5 STYCZNIA 1933. ROK III.

NOTARJAT HIPOTEKA

CZASOPISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM USTROJOWYM I ZAWODOWYM NOTARJATU I HIPOTEKI

WYDAWANE PRZEZ ZWIĄZEK PRACOWNIKÓW NOTARJATU I HIPOTEKI

WYCHODZI 5-go, 15-go I 25-go DNIA KAŻDEGO MIESIĄCA

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Miodowa 10, Związek Pracowników Notarjatu i Hipoteki, tel. 207-61.

Administracja czynna: codziennie w godz. 3—5 ppoł.

Kierownik pisma przyjmuje po uprzedniem porozumieniu telefonicznem.

Konto P. K. O.: 15.055 (Związek Pracowników Notarjatu i Hipoteki, Zarząd Główny).

Prenumerata: rocznie—30 zł., kwartalnie—8 zł., miesięcznie — 3 zł., za granicą: rocz. — 45 zł., kwart. — 12 zł. miesięcz. — 5 zł.

Ogłoszenia: 1 str. — 150 zł., 1/4 str. — 40 zł., 1/16 str.—12 zł. W tekście o 50% drożej. Ogłoszenia drobne — 25 groszy od wyrazu. Zaofiarowanie pracy —10 groszy od wyrazu. Zapotrzebowanie pracy — 5 groszy od wyrazu.

Cena numeru: 1 złoty.

TREŚĆ NUMERU:

1932—1933.

Jakież są życzenia pisma pod adresem czytelników na schyłku starego i na progu nowego roku?

Wydaje się, że można je ująć krótko: oby rok 1933 był mniej płodny i mniej... suchy!

Życzenia te brzmią paradoksalnie, bo wszak w naturze płodność nie chadza w parze z suszą. Ale inaczej... w notarjacie i hipotece!

Rok 1932 był niesłychanie płodny pod względem prawodawczym. Nowe, i to zazwyczaj bardzo doniosłe dla praktyki ustawy, rozporządzenia z mocą ustawy i rozporządzenia bez mocy ustawy, sypały się w tempie tak ostrem, tyle przepisów dawnych uległo zmianom i uzupełnieniom w skali tak szerokiej, że dalibóg opanowanie tego materjału przerastało siły ludzkie.

Prawo egzekucyjne, nowela do ustawy stemplowej, nowe rozporządzenie wykonawcze do tej ustawy, nowela do ustawy o finansach komunalnych wraz z nowem rozporządzeniem wykonawczem, ustawy ratunkowe dla rolnictwa, nowelizacja całego szeregu przepisów agrarnych ze słynnem rozporządzeniem poz. 622 Dziennika Ustaw — itd. itd. Cóż za zalew!

Otóż życzymy czytelnikom, by rok 1933 był w tej dziedzinie znacznie mniej płodny!

Ale rok ubiegły był zato niezwykle suchy w dziedzinie... czynności. Może skądinąd nie brakło wskutek tego czasu na studjowanie nowych ustaw i rozporządzeń, ale ponoć studja teoretyczne przy ścieśniającym się ustawicznie pasie życiowym nie leżą w naturze ludzkiej. I dlatego też takiem zużytkowaniem czasu trudno się pocieszać...

Życzymy więc czytelnikom, by rok 1933 był w dziedzinie czynności znacznie mniej suchy!

Do niniejszego numeru załączamy blankiety na P. K. O. z wykazem należności z tytułu prenumeraty za I kwartał 1933 roku i prosimy uprzejmie pp. prenumeratorów i korespondentów o przekazanie wpłat.

Co do zaległości, to każdy otrzymał pełny wykaz w początkach grudnia r. ub., i według tego wykazu należy zaległości regulować.

Przepisy przechodnie
do ustawy notarjalnej.
Dyskusja szczegółowa w podkomisji przygotowawczej Komisji Kodyfikacyjnej.

Przepisy szczególne dla b. zaboru pruskiego.

Podstawą dyskusji były tezy, opracowane przez adw.-not. dr. W. Prądzyńskiego. Numerację tez podajemy w kolejności dyskusji, niezależnie od artykulacji projektu.

Pkt. 1 (wszechdzielnicowy).

Czynności poruczone notarjuszom mogą poza uwierzytelnieniami podpisów być dokonywane wyłącznie przez notarjuszów.

Akty notarjalne powinny być sporządzane tylko przez notarjuszy, natomiast legalizowanie podpisów można pozostawić sądom.

Contra: legalizacja podpisu polega na stwierdzeniu tożsamości osoby, sąd niema danych po temu, by przeprowadzać sprawdzenie tożsamości. Legalizacja podpisów powinna należeć tylko do notarjuszów.

Przy legalizowaniu podpisu wymierza się opłaty stemplowe. W sądach faktycznie legalizuje podpis sekretarz sądu, który nie zna przepisów stemplowych.

Sądy grodzkie są obecnie i tak przeciążone pracą. Należy je odciążyć. Sądy powołane są do sądzenia, a nie do wykonywania czynności notarjalnych.

Legalizowanie podpisu przez sądy jest bardzo praktyczne i leży w interesie ludności. Należy z tych względów prawo to sądom pozostawić.

Uchwalono większością głosów obok notarjuszów pozostawić legalizację podpisów sądom.

Uchwalono wprowadzić dla b. zab. pruskiego przepis następujący:

Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy ustaje właściwość sądu grodzkiego do sporządzania aktów, których sporządzanie należy do zakresu działania notarjusza.

Ustaje również właściwość władz państwowych i komunalnych do wyznaczania urzędników celem sporządzania aktów, wymienionych w ustępie pierwszym, jak również dotychczasowe uprawnienia osób już wyznaczonych.

Przepisy ustępu pierwszego nie dotyczą zakresu działania wydziału hipotecznego.

W motywach postanowiono zaznaczyć, że w ustępie pierwszym dlatego zamieszczono sąd grodzki, że sądy wyższe są właściwe w b. zab. pruskim do aktów fideikomisu, których to uprawnień im się nie odejmuje.

Pkt. 2.

Osoby, które w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy były notarjuszami, a prócz tego wykonywały również zawód adwokacki, mogą obok sprawowania urzędu notarjusza zawód adwokacki wykonywać przez dalsze pięć lat od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy. Minister Sprawiedliwości jest władny przedłużyć okres ten o dalsze pięć lat.

Należy przyjąć zasadę, że w ciągu lat 5 mogą notarjusze łączyć swe stanowisko ze stanowiskiem adwokata. Kto przed upływem tego czasu nie wystąpi z adwokatury, przestaje być notarjuszem.

Uchwalono przepis ten zredagować, jak następuje:

Osoby, które w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy były notarjuszami, a oprócz tego wykonywały również zawód adwokacki, mogą obok sprawowania urzędu notarjusza zawód adwokacki wykonywać przez dalsze pięć lat od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy.

O ile osoby te w ciągu tego terminu nie wykreślą się z listy adwokatów, przestają być notarjuszami.

Pkt. 3.

Osoby, które w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy mogły być mianowane zastępcami notarjuszów, mogą być mianowane zastępcami notarjuszów i po wejściu w życie niniejszej ustawy.

Uchwalono przeciw jednemu głosowi dodać na początku słowa: „w ciągu 3 lat od wejścia w życie niniejszej ustawy...“.

Ponadto po słowach „mianowane“ dodano: „lub wyznaczone“.

Pkt. 4.

Sporządzenie i przechowywanie testamentów odbywa się według przepisów, obowiązujących w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy.

Punkt ten skreślono.

Pkt. 5.

Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy ogranicza się obwód, w obrębie którego notarjusz może spełniać czynności urzędowe, do obwodu Sądu Okręgowego, w którego okręgu dany notarjusz ma w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy swą siedzibę urzędową.

Zgłoszony wniosek, by w ciągu 3 lat od wejścia w życie ustawy notarjusze mogli spełniać swe czynności w okręgu Sądu Apelacyjnego, odrzucono większością głosów.

Punkt ten wogóle skreślono, jako zbędny.

Echa konkursu.

Zadanie konkursowe w rozwiązaniu prawidłowem.

W związku z zapowiedzią w ostatnim numerze pisma co do merytorycznego omówienia wyników pierwszego konkursu „Nota-Teki“ na najlepiej opracowany akt notarjalny, Redakcja postanowiła wykonać tę zapowiedź w formie możliwie najbardziej wyrazistej, a za taką uznać należy prawidłowe pod każdym względem rozwiązanie zadania konkursowego w postaci opracowanego od początku do końca aktu. W ten sposób bowiem każdy z uczestników konkursu przez porównanie posiadanego odpisu nadesłanej pracy z aktem wzorowym będzie mógł ustalić braki i uchybienia swej pracy, a przez to osiągnie się niezawodnie jeden z celów konkursu.

W wykonaniu rzeczonego postanowienia podajemy akt konkursowy w opracowaniu kol. Karola Werkowskiego:

Akt pokwitowania oraz pożyczki z podstawieniem (subrogacji) i ustąpienia pierwszeństwa hipotecznego.

№ $\frac{\text{porządkowy 24}}{\text{repertorjum 1938.}}$

Dnia ósmego lipca roku tysiąc dziewięćset trzydziestego drugiego przede mną, Dezyderym Ostaszewskim, Notarjuszem przy Wydziałach Hipotecznych Sądu Okręgowego w Warszawie, do kancelarji mojej w gmachu tegoż Sądu w Warszawie przy ulicy Kapucyńskiej Nr. 6/493, stawili się: I., osobiście mi znani i do działań prawnych zdolni: 1., Jan Stolarski, działający osobiście i jako opiekun nieletniego swego syna Kazimierza Stolarskiego, na zasadzie uchwały Rady Familijnej, zapadłej w Sądzie Grodzkim w Warszawie, Oddziale XXI w dniu 12 marca r. b. i zatwierdzonej decyzją prawomocną Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 5 czerwca r. b. Nr. spr. V c. 1882/32, (odpis protokułu uchwały i odpis decyzji załącza się przy tym akcie, do zbioru dowodów księgi wieczystej pod Nr. 16 i 17), — zamieszkały i zamieszkanie prawne obierający w Warszawie przy ulicy Natolińskiej Nr. 48, 2., Marja Kowalska, nieletnia usamowolniona, działająca w asystencji swej matki i kuratorki, Wandy Kowalskiej, stosownie do protokułu, sporządzonego w Sądzie Grodzkim w Warszawie, Oddziale XV w dniu 8 września 1931 roku, w odpisie załączonego przy akcie do zbioru dowodów księgi wieczystej pod Nr. 18, zamieszkała i zamieszkanie prawne obierająca w Warszawie przy ulicy Śniadeckich Nr. 62, 3., Maurycy Malarski, zamieszkały w Poznaniu przy ulicy Marcinkowskiego Nr. 86, obierający zamieszkanie prawne w Warszawie, przy ulicy Bema Nr. 48, w mieszkaniu swego brata Augustyna, Malarskiego, II. osobiście mi nieznany, do działań prawnych zdolny Franciszek Kuźnicki, działający w imieniu Pawła Duranda na zasadzie pełnomocnictwa, zeznanego przed Notarjuszem Armandem Duplessis w Paryżu w dniu 10 września r. b., należycie zalegalizowanego przez Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Paryżu w dniu 12 września r. b. Nr. 14232 i załączonego w oryginale (en brevet) wraz z tłumaczeniem na język polski przy akcie, do zbioru dowodów księgi wieczystej pod Nr. 19, — zamieszkały i zamieszkanie prawne obierający w Warszawie przy ulicy Madalińskiego Nr. 38; przytem tożsamość Franciszka Kuźnickiego stwierdzili osobiście mi znani i prawem przepisane przymioty posiadający rekognoscenci, obywatele: Walery Dmuchalski, przy ulicy Rejtana Nr. 84, i Anzelm Kuligowski, przy ulicy Kopernika Nr. 39, w Warszawie zamieszkali.

Stawający zeznali akt treści następującej:

§ 1. Marja Kowalska przyznaje, iż na poczet sumy 120.000 zł. zabezpieczonej na jej rzecz na nieruchomości w Warszawie Nr. 8953, w dziale IV wykazu hipotecznego pod Nr. 4 otrzymała od właściciela nieruchomości Kazimierza Stolarskiego, z rąk Jana Stolarskiego, przy tym akcie, w gotowiźnie 20.000 złotych, z odbioru kwituje i zgadza się na wykreślenie z wykazu hipotecznego sumy tej 20.000 zł. z kaucją 2000 zł. Tym sposobem pozostaje jeszcze na jej rzecz suma 100.000 zł. z kaucją 10.000 zł.

§ 2. Następnie Jan Stolarski w imieniu swego syna Kazimierza Stolarskiego oświadczył, iż w celu uiszczenia powyższej przypadającej jeszcze Marji Kowalskiej sumy 100.000 zł. zapożyczył w dniu dzisiejszym od Jana Kuchcińskiego, zamieszkałego w Warszawie przy ulicy Matejki Nr. 36, — 60.000 zł. i od Maurycego Kamionkowskiego, zamieszkałego w Warszawie przy ulicy Szopena Nr. 52, — 40.000 zł. Pomienione sumy, wynoszące razem 100.000 zł. Józef Stolarski w imieniu Kazimierza Stolarskiego uznaje za osobisty jego dług, który niezależnie od odpowiedzialności z wszelkiego innego majątku, zabezpiecza na należącej do Kazimierza Stolarskiego nieruchomości w Warszawie Nr. 9853, a ponieważ pożyczkę tę zaciągnął, jak o tem wyżej mowa, na spłatę wierzytelności 100.000 zł. Marji Kowalskiej, przeto zgodnie z art. 1250^3 Kod. Cyw. podstawia wypożyczających: Jana Kuchcińskiego i Maurycego Kamionkowskiego, z równem między nimi pierwszeństwem, we wszystkie prawa obecnie spłacanej wierzycielki, Marji Kowalskiej, skutkiem czego suma 100.000 zł. z kaucją 10.000 zł. z pod Nr. 4 działu IV i rygorami, zapisanemi w dziale III pod Nr. 5, podlega przepisaniu w wykazie hipotecznym na imię Jana Kuchcińskiego co do 60.000 zł. kapitału z kaucją 6.000 zł. i na imię Maurycego Kamionkowskiego co do 40.000 zł. kapitału z kaucją 4.000 zł. Zapożyczone za tym aktem sumy Józef Stolarski w imieniu Kazimierza Stolarskiego obowiązuje się uiścić wierzycielom w gotowiźnie, bez wezwania i stawiania

w zwłoce, w tej kancelarji, ponosząc koszty pokwitowania, w dniu 1 października roku 1936, do tego zaś czasu obowiązuje się płacić procent 10% rocznie, kwartalnie zgóry, bez wezwania, w mieszkaniu i za prywatnemi pokwitowaniami wierzycieli, poczynając zapłatę procentu w dniu 1 października r. b., gdyż do tej daty procent został zapłacony. W razie nieuiszczenia w terminie procentu kapitał podlegać będzie bezwłocznej zapłacie bez wezwania. Od uchybienia terminu płatności kapitału liczyć się będzie do dnia faktycznej zapłaty dalszy takiż procent, jednak bieg tego procentu nie może tamować dochodzenia kapitału wraz z należnemi procentami.

§ 3. Ze względu na to, że stopa procentowa od zaciągniętej za tym aktem pożyczki jest wyższa o dwa procent od stopy procentowej spłacanego z tej pożyczki długu, Jan Stolarski w imieniu Kazimierza Stolarskiego na zabezpieczenie różnicy procentu zarówno uprzywilejowanego, jak i nieuprzywilejowanego, niemieszczącej się w miejscu hipotecznem spłacanej sumy i przywiązanej do niej kaucji, zapisuje na rzecz nowych wierzycieli, z równem między nimi pierwszeństwem, na wspomnianej nieruchomości w dziale IV wykazu hipotecznego pod numerem kolejnym kaucję dodatkową do wysokości 10.000 zł., z czego 6.000 zł. kaucji na rzecz Jana Kuchcińskiego i 4.000 zł. kaucji na rzecz Maurycego Kolankowskiego. Przytem Jan Stolarski w imieniu własnem oświadczył, iż dla powyższej kaucji ustępuje pierwszeństwo hipoteczne z zabezpieczonem na jego rzecz w dziale III wykazu hipotecznego pod № 7 prawem dożywocia na połowie nieruchomości i zgadza się na wniesienie o tem odpowiedniej wzmianki w wykazie hipotecznym.

§ 4. W dalszym ciągu Jan Stolarski w imieniu Kazimierza Stolarskiego oświadczył, iż przed zapożyczoną za tym aktem sumą 100.000 zł. z kaucjami 10.000 zł. i 10.000 złotych (§ 3) zastrzega pierwszeństwo hipoteczne dla wszelkiego rodzaju i wysokości pożyczek Towarzystwa Kredytowego miasta Warszawy, jakie mogą być udzielone na nieruchomość niniejszą, pod tym wszakże warunkiem, że suma ta wraz z odnoszącemi się do niej kaucjami mieścić się będzie bezpośrednio po pożyczkach Towarzystwa; o czem winna być zamieszczona w wykazie hipotecznym odpowiednia wzmianka.

§ 5. Marja Kowalska przyznaje, że przypadającą jej sumę 100.000 złotych, stanowiącą resztę sumy 120.000 zł., zapisanej w dziale IV wykazu hipotecznego pod Nr. 4, od właściciela nieruchomości, z rąk Jana Stolarskiego, płacącego pieniędzmi, dostarczonemi w tym celu (§ 2) przez nowych wierzycieli: Jana Kuchcińskiego i Maurycego Kamionkowskiego, przy tym akcie, w obecności Notarjusza, w gotowiźnie otrzymała i z odbioru kwituje, (nie zastrzegając z tytułu procentów żadnych pretensji).

§ 6. Współstawający do aktu Franciszek Kuźnicki w imieniu Pawła Duranda z kaucją 75.000 franków francuskich z pod № 2 i Maurycy Malarski w imieniu własnem z sumą 25.000 zł. i kaucją 2.500 zł. z pod № 3 działu IV wykazu hipotecznego ustępują pierwszeństwo hipoteczne dla zapożyczonej za tym aktem od Jana Kuchcińskiego i Maurycego Kolankowskiego sumy 100.000 zł. z kaucją 10.000 zł. oraz dla kaucji dodatkowej 10.000 zł., o której mowa w § 3 tego aktu, i zgadzają się na zamieszczenie o tem odpowiednich wzmianek w wykazie hipotecznym.

Akt niniejszy stawającym odczytany, a po przekonaniu się, że pojmują sens i znaczenie aktu i z dobrej woli życzą sobie tenże zeznać, podpisany został. Wypisy aktu tego należy wydać Janowi Kuchcińskiemu i Maurycemu Kamionkowskiemu. Pobrano w gotowiźnie opłaty stemplowej: a) stałej 5 zł. od pokwitowania i zarazem wykreślenia 20.000 zł., b) stosunkowej 0,5%—500 zł. od pożyczki 100.000 zł. z podstawieniem (subrogacji), c) stałej 15 zł. od trzech deklaracji ustąpienia pierwszeństwa. Nadto pobrano tytułem 10% dodatku do opłaty stemplowej 52 zł., opłaty hipotecznej (sądowej) 333 zł. 30 gr. i stałej zł. 30, za wpisanie treści 3 zł. 50 gr. i na rzecz Notarjusza (art. 3, 4 i 5b taksy not.) 414 zł. 50 gr. (Następują podpisy: Jana Stolarskiego, Marji Kowalskiej, Wandy Kowalskiej, Maurycego Malarskiego, Franciszka Kuźnickiego, Walerego Dmuchalskiego, Anzelma Kuligowskiego i czyniącego Notarjusza).

Treści do wykazu hipotecznego.

Dział IV kol. Główna № 4 wykr.

20.000 (wyr.) złotych z kapitału 120.000 zł. i 2.000 (wyr.) złotych z kaucji 12.000 zł., obok na rzecz Marji Kowalskiej zabezpieczonych, wykreślono na mocy aktu, zeznanego w K. W. w dniu 8 lipca 1932 r. № 24.

Dział IV kol. Zlewkowa № 4.

100.000 (wyr.) złotych kapitału i 10.000 (wyr.) złotych kaucji, obok na rzecz Marji Kowalskiej zabezpieczone, przeszły na rzecz Jana Kuchcińskiego co do 60.000 zł. kapitału z kaucją 6.000 i na rzecz Maurycego Kamionkowskiego co do 40.000 zł. kapitału z kaucją 4.000 zł., z równem między nimi pierwszeństwem. Właściciel nieruchomości Kazimierz Stolarski sumę tę 100.000 zł. zobowiązał się uiścić wierzycielom w gotowiźnie w d. 1 października 1936 r., do tego zaś czasu obowiązał się płacić procent 10% rocznie, kwartalnie zgóry, poczynając od 1 października 1932 r. W razie nieuiszczenia w terminie

procentu kapitał podlegać będzie bezzwłocznej zapłacie. Od uchybienia terminu płatności kapitału liczyć się będzie do dnia zapłaty dalszy takiż procent. Co tu zapisano na mocy aktu, zeznanego w K. W. w dniu 8 lipca 1932 r. № 24, ze wzmianką: 1) że różnica procentu między 10% a mieszczącym się w tem miejscu 8% zabezpieczona jest kaucją dodatkową 10.000 zł., zapisaną w dziale IV pod № 6, 2) że przed sumą tą i kaucją zostało zastrzeżone pierwszeństwo hipoteczne dla wszelkiego rodzaju i wysokości pożyczek Towarzystwa Kredytowego miasta Warszawy, jakie mogą być udzielone na nieruchomość niniejszą, pod tym jednak warunkiem, że powyższa suma oraz kaucja 10.000 zł., zapisana w dziale IV pod № 6, mieścić się będą bezpośrednio po pożyczkach Towarzystwa, 3) że dla sumy tej i kaucji zostało ustąpione pierwszeństwo hipoteczne przed kaucją 75.000 franków francuskich Pawła Duranda i przed sumą 25.000 złotych z kaucją 2.500 zł. Maurycego Malarskiego, zapisanemi w dziale IV pod №№ 2 i 3.

Dział IV. Kol. Główna Nr. kolejny 6.

10.000 (wyr.) złotych kaucji Kazimierz Stolarski na należącej doń nieruchomości niniejszej zapisał na rzecz Jana Kuchcińskiego w wysokości 6.000 zł. i na rzecz Maurycego Kolankowskiego w wysokości 4.000 zł., z równem między nimi pierwszeństwem, na zabezpieczenie różnicy procentu (uprzywilejowanego i nieuprzywilejowanego) między 10% a 8% od sumy 100.000 zł. Kuchcińskiego i Kamionkowskiego, zahipotekowanej w dziale IV pod Nr. 4. Co tu zapisano z mocy aktu, zeznanego w K. W. w dniu 8 lipca 1932 r. Nr. 24, ze wzmianką: 1) że przed tą kaucją zostało zastrzeżone pierwszeństwo hipoteczne dla wszelkiego rodzaju i wysokości pożyczek Towarzystwa Kredytowego miasta Warszawy, jakie mogą być udzielone na nieruchomość niniejszą, pod tym wszakże warunkiem, że suma 100.000 zł. z kaucją 10.000 zł. Jana Kuchcińskiego i Maurycego Kolankowskiego, zapisana w dziale IV pod Nr. 4, oraz kaucja niniejsza mieścić się będą bezpośrednio po pożyczkach Towarzystwa, 2) że kaucji tej służy pierwszeństwo przed prawem dożywocia, zabezpieczonem na rzecz Jana Stolarskiego w dziale III pod Nr. 7, przed kaucją 75.000 franków franc. Pawła Duranda i przed sumą 25.000 złotych z kaucją 2.500 złotych Maurycego Malarskiego, zapisanemi w dziale IV pod Nr.Nr. 2 i 3.

Dział IV. Kol. Zlewkowa Nr. 2.

Czyni się wzmianka, iż przed kaucją 75.000 franków franc., obok na rzecz Pawła Duranda zapisaną, służy pierwszeństwo hipoteczne sumie 100.000 złotych i kaucji 10.000 zł. pod Nr. 4 oraz kaucji 10.000 zł., pod Nr. 6 w dziale IV na rzecz Jana Kuchcińskiego i Maurycego Kolankowskiego zabezpieczonym. Co tu zapisano z mocy aktu, zeznanego w K. W. w dniu...

Dział IV. Kol. Zlewkowa Nr. 3.

Czyni się wzmianka, iż przed sumą 25.000 zł. z kaucją 2.500 zł., obok na rzecz Maurycego Malarskiego zabezpieczoną, służy pierwszeństwo... (j. w.)

Dział III. Kol. Zlewkowa Nr. 7.

Czyni się wzmianka, iż przed prawem dożywocia, obok na rzecz Jana Stolarskiego zabezpieczonem, służy pierwszeństwo hipoteczne kaucji 10.000 zł. Jana Kuchcińskiego i Maurycego Kamionkowskiego zapisaną w dziale IV pod Nr. 6. Co tu zapisano... (j. w.).

Dział III. Kol. Zlewkowa Nr. 5.

Rygory, obok zapisane, odnoszące się obecnie do sumy 100.000 zł., w dziale IV pod Nr. 4 zabezpieczonej, przeszły na rzecz Jana Kuchcińskiego i Maurycego Kamionkowskiego. Co tu zapisano... (j.w.)

Odczytano, przyjęto i podpisano.

Następują podpisy osób, które pod aktem podpisały, z wyjątkiem rekognoscentów.

(Art. 73, 83, 89, 90 — 103, 115 — 127 ust. not.; art. 434, 435, 468 i 474 Kod. Cywil. Pol.; art. 465 proc. cyw., art. 1234, 1247, 1248, 1250², 1139, 1153, 1905 — 1908 Kod. Cyw.; art. 1, 2, 3, 16, 17- 23, 27, 58, 68, 70, 114 i 119 ust. hip. z r. 1818; art. 2 ust. hip. z r. 1825, art. 90 i 123 instr. hip. z r. 1819; art. 139, 114 w związku z art. 4, art. 82 w związku z art. 2 ustawy stempl.; art. 35 — 37, 39 i 12 przep. tymcz. o kosztach sąd. Dz. Ust. Nr. 93|1932 poz. 805; art. 15² ustawy z d. 11. 8. 1923 r. Dz. Ust. Nr. 106|32 poz. 884).

*

W związku z konkursem pragniemy poczynić pewne uwagi na marginesie listu, jaki otrzymaliśmy od jednego z uczestników, który wyraża niezadowolenie z powodu zastosowania § 5 regulaminu i wyłączenia tych autorów, którzy ujawnili swe nazwiska na samej pracy lub na kopercie.

Niezadowolenia tego podzielić nie można. Przedewszystkiem ze względów formalnych: skoro regulamin zastrzegał tajność konkursu, to oczywiście konkurs musiał zasadzać się na tajności, każdy bowiem regulamin istnieje poto, by go stosować. Ale i ze względów merytorycznych niezadowolenie naszego korespondenta pozbawione jest chyba podstaw: tylko konkurs tajny daje bowiem gwarancję przedmiotowości i bezstronności grona, które rozstrzyga o wynikach, zgóry wyłączając wszelkie podejrzenia o uleganie takim lub innym względom zewnętrznym poza objektywną oceną wartości każdej pracy, której autor jest nieznany.

Sądzimy, że wszyscy podzielą ten punkt widzenia, uznając tajność naszego konkursu za podstawowy warunek jego wartości, wobec czego wyłączenie autorów, którzy ujawnili swe nazwiska, było koniecznością, od której komitet konkursowy uchylić się nie mógł.

KAROL WERKOWSKI.

Praktyka Notarjalna.

75) Zamiana ostrzeżenia hipotecznego na czysty wpis na skutek układu pojednawczego (komplanacji).

Stawili się . . . 1) Manswet Michalski . . . i 2) Maciej Malinowski . . . i zeznali akt osnowy następującej:

§ 1. W dniu 2 lutego r. b. Maciej Malinowski wytoczył powództwo przed Sąd Okręgowy w Warszawie (№ spr. I c. 342/30) przeciwko Manswetowi Michalskiemu o zasądzenie od tego ostatniego na jego rzecz sumy 15.000 złotych z procentami i kosztami. Następnie na mocy decyzji Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 lutego r. b., wyłuszczonej w tytule wykonawczym tegoż Sądu z d. 9 lutego r. b., zapisane zostało ostrzeżenie celem zabezpieczenia powyższego powództwa na należącej do Mansweta Michalskiego nieruchomości w Warszawie № 14593, tą księgą objętej, w dziale IV wykazu hipotecznego pod № 5. W sprawie tej wyrok dotychczas jeszcze nie zapadł.

W tym stanie rzeczy strony aktem niniejszym zawierają układ pojednawczy, spór kończący, pod następującemi warunkami.

§ 2. Maciej Malinowski swoje roszczenia redukuje do sumy 12.000 złotych, zrzekając się zwrotu pozostałych 3.000 złotych oraz procentów i kosztów, przytem wszczętą przez siebie sprawę raz na zawsze umarza.

§ 3. Manswet Michalski sumę 12.000 złotych, o której wyżej mowa, uznaje za swój osobisty i bezsporny dług, który, niezależnie od odpowiedzialności ze wszelkiego swego majątku, zabezpiecza na wyż wspomnianej należącej do niego nieruchomości w Warszawie № 14593, skutkiem czego zapisane w dziale IV pod № 5 ostrzeżenie zamienia na czysty wpis długu w sumie 12.000 złotych i zezwala na wniesienie o tem odpowiedniej treści do działu IV wykazu hipotecznego, obok № 5, z zaznaczeniem, że reszta sumy kapitału, objętej powyższem ostrzeżeniem, wynosząca 3.000 złotych służyć ma nadal jako kaucja na nieuprzywilejowane procenty oraz koszty sądowe i za prowadzenie sprawy, mogące się należeć w razie sądowego dochodzenia kapitału. Sumę tę 12.000 złotych Manswet Michalski obowiązuje się uiścić wierzycielowi w gotowiźnie, bez wezwania i stawiania w zwłoce, w tej kancelarji, ponosząc koszty pokwitowania, w dniu 2 listopada r. b. bez procentu, lecz z procentem 10% od sta rocznie od uchybienia do chwili zapłaty kapitału.

Akt niniejszy stawającym odczytany . . . Wypis aktu tego należy wydać każdej ze stron. Pobrano w gotowiźnie opłaty stemplowej 0,5% — 60 zł., tytułem 10% dodatku 6 zł., opłaty hipotecznej 40 zł.; na rzecz notarjusza (art. 2 taksy not.)...

Treść do wykazu hipotecznego.

Dział IV kol. Zlewkowa № 5.

12.000 (wyr.) złotych czystym wpisem długu i 3.000 (wyr.) złotych kaucji na nieuprzywilejowane procenty oraz koszty sądowe i za prowadzenie sprawy, mogące się należeć w razie sądowego dochodzenia kapitału, zabezpiecza się tu na rzecz Macieja Malinowskiego zamiast ostrzeżenia dla sumy 15.000 zł. z % i kosztami, obok zapisanego. Sumę tę 10.000 złotych właściciel nieruchomości Manswet Michalski obowiązał się uiścić w gotowiźnie, bez wezwania, w dniu 2 listopada 1930 r. bez procentu, lecz z procentem w stosunku 10% rocznie od uchybienia do chwili zapłaty kapitału. Co tu zapisano na skutek aktu, zeznanego w tej księdze w d. . . . № . . .

Przeczytano, przyjęto i podpisano.

(art. 2044—2058 k. c.; art. 18, 19, 23, 27, 112—118, 137 ust. hip. 1818 r.; art. 1532, 590—601, 926—929 proc. cyw.; art. 133 i 114 ust. stempl.)

76) Renta dożywotnia (pożyczka à fonds perdu).

Stawili się . . . 1) Antoni Świderski . . . i 2) Teofil Michałowski . . . i zawarli akt osnowy następującej:

§ 1. Antoni Świderski oświadczył, iż w dniu dzisiejszym zapożyczył pod przepadkiem kapitału (à fonds perdu) od Teofila Michałowskiego sumę 60.000 franków szwajcarskich, którą w walucie szwajcarskiej od niego przy tym akcie otrzymał i z odbioru kwituje. Wzamian za powyższą sumę, której zwrotu Teofil Michałowski zrzeka się, Antoni Świderski obowiązuje się płacić Michałowskiemu rentę dożywotnią w wysokości 12.000 franków szwajcarskich rocznie, w równych ratach kwartalnych z góry, poczynając od dnia..., w mieszkaniu i za prywatnemi pokwitowaniami wierzyciela, bez wezwania i stawiania w zwłoce w walucie szwajcarskiej lub w walucie krajowej według przeciętnego kursu franka szwajcarskiego na giełdzie w Warszawie w przededniu płatności raty renty. W razie uchybienia terminu płatności raty renty liczyć się będzie po upływie 3 dni ulgowych za każde następne, choćby rozpoczęte 10 dni pół procentu, tytułem kary za zwłokę, co wszakże nie może tamować dochodzenia przypadającej raty renty wraz z karą za zwłokę do dnia uiszczenia.

§ 2. Powyższą rentę Antoni Świderski zabezpiecza na całym swoim majątku ruchomym i nieruchomym, teraźniejszym i przyszłym, w szczególności zaś na należącej doń uregulowanej w tej księdze nieruchomości w Warszawie, przy ulicy Rejtana położonej, oznaczonej № hipotecznym 8942, i zezwala na wniesienie tej renty do działu III wykazu hipotecznego.

Niezależnie od tego Antoni Świderski celem zapewnienia wykonania wspomnianej renty zabezpiecza na rzecz wierzyciela renty Teofila Michałowskiego na wyż rzeczonej nieruchomości, w dziale IV wykazu hipotecznego pod № kolejnym sumę 300.000 złotych w 8% listach zastawnych Towarzystwa Kredytowego miasta Warszawy — według poniżej tego aktu zaprojektowanej treści.

§ 3. Teofil Michałowski akt niniejszy przyjmuje i akceptuje, zaznaczając, iż pierwszą ratę renty przy tym akcie otrzymał. Akt niniejszy stawającym

odczytany . . . Wypis aktu tego należy wydać Teofilowi Michałowskiemu.

Suma aktu według kursu franka szwajcarskiego 1 złoty 72 grosze wynosi 103.200 złotych. Pobrano w gotowiźnie 2% opłaty stemplowej 2.064 złote, tytułem 10% dodatku 206 zł. 40 gr., opłaty hipotecznej stosunkowej 344 zł. i stałej 5 zł. na rzecz miasta ... złotych ... groszy i na rzecz notarjusza (art. 4 taksy not.)...

Treści do wykazu hipotecznego.

Dział III Kol. Główna № kolejny.

12.000 (wyr.) franków szwajcarskich rocznej renty dożywotniej zabezpiecza się tu na rzecz Teofila Michałowskiego. Właściciel nieruchomości niniejszej Antoni Świderski obowiązał się rentę tę płacić w równych ratach kwartalnych z góry, poczynając od dnia . . . . W razie uchybienia . . . (z aktu do § 2). Dla zapewnienia wykonania tej renty zabezpieczona jest suma 300.000 zł. na nieruchomości niniejszej w dziale IV pod № . . . . Co tu zapisano na zasadzie aktu z dnia . . . . № . . . k. w.

Dział IV Kol. Główna № kolejny.

300.000 (wyr.) złotych w 8% listach zastawnych Towarzystwa Kredytowego miasta Warszawy Antoni Świderski na należącej doń nieruchomości niniejszej zabezpieczył na rzecz Teofila Michałowskiego celem zapewnienia wykonania renty dożywotniej 12.000 franków szwajcarskich rocznie na rzecz tegoż Teofila Michałowskiego w dziale III pod № . . . zapisanej. Co tu zapisano. . . (j. w.)

Odczytano, przyjęto i podpisano.

(art. 909 — 1914, 1964, 1968 - 1983 k. c.; art. 6, 7, 17—19, 23, 27, 43, 46, 47, 112—118 ust. hip. 1818 r.; art. 101 ust. stemp.)

77) Sprzedaż dóbr ziemskich wzamian za rentę dożywotnią i wierzytelność hipoteczną.

Stawili się . . . obywatele polscy: 1) Anatol Gadomski . . . i 2) Apolinary Godlewski . . . i zawarli akt kupna-sprzedaży osnowy następującej:

§ 1. Zgodnie z wykazem hipotecznym tytuł własności dóbr ziemskich Cebrowo, w powiecie mińsko-mazowieckim położonych i tą księgą objętych, uregulowany jest na imię Anatola Gadomskiego. Na dobrach tych ciążą następujące długi: a) pożyczka Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w sumie nominalnej 150.000 złotych, pod № 1, b) suma 50,000 złotych Alfreda Bojanowskiego, pod № 2 i c) suma 5.200 dolarów Kazimierza Jana Borkowskiego, pod № 3—w dziale IV wykazu hipotecznego zabezpieczone.

Aktem niniejszym Anatol Gadomski powyższe należące doń dobra ziemskie Cebrowo, zawierające powierzchni według wykazu hipotecznego 326 ha 1421m², wraz z zabudowaniami, żywym i martwym inwentarzem, wyszczególnionym w oddzielnej w dwóch egzemplarzach sporządzonej i podpisanej przez strony specyfikacji, oraz krescencją i wogóle ze wszystkiem, co się na gruncie znajduje, co z natury swej i przeznaczenia na zasadzie prawa stanowi nieruchomość, w granicach i przestrzeni jak sam posiada i posiadać ma prawo, sprzedaje na własność współstawającemu Apolinaremu Godlewskiemu za dobrowolnie ryczałtem umówioną cenę 640.000 złotych w złocie i zezwala na przepisanie tytułu własności sprzedawanych dóbr w wykazie hipotecznym na imię nabywcy.

§ 2. Cena sprzedażna 640.000 złotych w złocie zaspakaja się w sposób następujący: a) sprzedawca potrąca z ceny i przekazuje do zapłaty na nabywcę sumę 239.176 złotych na całkowite pokrycie nieumorzonej w sumie 148.000 złotych części pożyczki Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego oraz wspomnianych wyżej długów 50.000 złotych i 5.000 dolarów; b) sprzedawca następnie przyznaje, iż na poczet ceny otrzymał od nabywcy przy tym akcie w gotowiźnie 824 złotych i z odbioru kwituje; c) na częściowe pokrycie ceny, mianowicie sumy 100.000 złotych w złocie nabywca odstępuje na rzecz sprzedawcy swoją wierzytelność hipoteczną 100.000 złotych wraz z prawem do procentu w stosunku 10% od sta rocznie od dnia 1 lipca r. b., zabezpieczoną na nieruchomości w Warszawie № 12348, w dziale IV wykazu hipotecznego pod № 2, i podstawiając sprzedawcę Anatola Gadomskiego we wszystkie swoje prawa do powyższej wierzytelności, zezwala na przepisanie tej wierzytelności wraz z kaucją i rygorami w wykazie hipotecznym nieruchomości № 12348 na imię Gadomskiego na jednostronny tego ostatniego wniosek; d) wzamian za przypadającą sprzedawcy resztę ceny, wynoszącą 300.000 złotych w złocie, a której zwrotu sprzedawca się zrzeka, nabywca obowiązuje się płacić sprzedawcy rentę dożywotnią w wysokości 54.000 złotych w złocie, w równych ratach miesięcznych zgóry, poczynając od dnia dzisiejszego, bez wezwania i stawiania w zwłoce, w mieszkaniu i za prywatnemi pokwitowaniami sprzedawcy, w złotych w złocie w rozumieniu art. 16 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. (Dz. Ust. № 97 poz. 855). W razie uchybienia terminu płatności raty rentowej liczyć się będzie za każdy dzień zwłoki jeden pro mille od niezapłaconej w terminie raty tytułem kary za zwłokę, co wszakże nie może tamować dochodzenia raty rentowej wraz z karą za zwłokę do dnia uiszczenia. Nadto w razie niezapłacenia w terminie trzech z rzędu rat miesięcznych renty niniejsza sprzedaż podlegać będzie na żądanie sprzedawcy rozwiązaniu z winy nabywcy, przyczem otrzymane przez sprzedawcę na poczet ceny przy tym akcie 824 złote oraz wierzytelność hipoteczna 100.000 złotych (§ 2 c.) pozostaną nadal przy sprzedawcy tytułem kary umownej, bez potrzeby dowodzenia z jego strony wysokości szkód i strat, spowodowanych rozwiązaniem sprzedaży.

§ 3. Powyższą rentę dożywotnią Apolinary Godlewski zabezpiecza na całym swoim majątku ruchomym i nieruchomym, teraźniejszym i przyszłym, w szczególności zaś na nabywanych przezeń tym aktem dobrach i zezwala na wniesienie tej renty do działu III wykazu hipotecznego. Przytem w związku z tą rentą Apolinary Godlewski poddaje się temu rygorowi, że przez cały czas trwania renty dobra niniejsze nie mogą być przez niego zbywane zarówno pod tytułem obciążliwym, jak i darmym, nie mogą być również obciążane żadnemi długami ani ścieśnieniami. Wyjątek jedynie stanowi: a) zaciągnięcie na spłatę długów, zabezpieczonych obecnie w dziale IV pod №№ 2 i 3, nowych długów w tej samej wysokości w walucie krajowej lub obcej według przeciętnego kursu waluty obcej na giełdzie warszawskiej w przededniu aktu zaciągnięcia nowej pożyczki,

z procentem nie wyższym jak dwie jednostki ponad stopę procentową spłacanego długu; b) zaciągnięcie pożyczki względnie pożyczek Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego pod warunkiem użycia w całości tych pożyczek na spłatę obecnych lub odnowionych długów i z jednoczesnem wykreśleniem z wykazu hipotecznego sumy kapitału spłacanych długów, odpowiadającej wartości listów zastawnych Towarzystwa Kredytowego, obliczonej według przeciętnego kursu listów w przededniu aktu wypłaty pożyczki. Powyższy rygor winien być ujawniony w wykazie hipotecznym.

§ 4. Posiadanie sprzedawanych tym aktem dóbr ziemskich przechodzi na nabywcę z dniem dzisiejszym i od tej pory do niego należą dochody i ciążą go podatki oraz wszelkie rozchody związane z własnością dóbr. Co do zaległych dochodów, podatków, ordynarji, płac personelu administracyjnego, służby domowej i pracowników rolnych pomiędzy stronami nastąpił obrachunek i wszelkie w tym względzie zaległości należą i ciążą nabywcę.

§ 5. Sprzedawca zastrzega sobie prawo dożywotniego mieszkania we dworze w trzech przyległych do siebie pokojach według swego raz dokonanego wyboru oraz prawo dożywotnie używania owoców i warzyw z sadu i ogrodu w sprzedawanych dobrach. Powyższe stanowi jeden z istotnych warunków niniejszej sprzedaży i brane było pod uwagę przy określeniu ceny sprzedażnej.

§ 6. Apolinary Godlewski oświadczył, iż dobra niniejsze osobiście na miejscu obejrzał, o ich granicach, przestrzeni, rodzaju i gatunku gleby, stanie zabudowań i inwentarzy naocznie się przekonał, wiadomy mu jest wykaz hipoteczny, na tem poprzestaje i kupno niniejsze pod wyłuszczonemi powyżej warunkami przyjmuje i akceptuje.

§ 7. Koszty aktu niniejszego ponosi nabywca.

§ 8. Przy akcie tym załącza się do zbioru dowodów tej księgi pod № 43 zezwolenie Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Warszawie z dnia .... na dokonanie niniejszej sprzedaży. Akt niniejszy stawającym odczytany... Wypis aktu tego należy wydać każdej ze stron. Według oświadczenia stron roczna wartość mieszkania i używania (§ 5), zastrzeżonego dla mającego przeszło 50 lat wieku sprzedawcy, wynosi 2.400 złotych, wobec czego, stosownie do art. 10c i 56 ust. stemp., sumę aktu sprzedaży stanowi suma 652.000 złotych [640.000 + (2.400 $\times$ 5)]. Zgodnie z art. 12 ust. stemp. pobrano w gotowiźnie opłaty stemplowej: a) 4% — 23.472 złote od $^{9}/_{10}$ części sumy 652.000 zł. i b) 1% — 652 zł. od pozostałej $^{1}/_{10}$ części tejże sumy. Nadto pobrano tytułem 10% dodatku 2.412 złotych 40 gr., opłaty hipotecznej stosunkowej 1000 zł. i stałej 5 zł., na rzecz notarjusza (art. 2 taksy not.).

Treści do wykazu hipotecznego dóbr Cebrowo.

Dział II.

Apolinary Godlewski... nabył dobra niniejsze od poprzedniego ich właściciela Anatola Gadomskiego za cenę 640.000 (wyr.) złotych w złocie aktem, zeznanym w tej księdze w dniu .... № ...

Dział III Kol. Główna № kolejny.

54.000 (wyr.) złotych w złocie rocznej renty dożywotniej zabezpiecza się tu na rzecz Anatola Gadomskiego. Właściciel dóbr Apolinary Godlewski obowiązał się powyższą rentę płacić w równych ratach miesięcznych zgóry, poczynając od dnia .... W razie uchybienia terminu płatności raty renty liczyć się będzie za każdy dzień zwłoki 1‰ od niezapłaconej w terminie raty tytułem kary za zwłokę. Nadto w razie niezapłacenia w terminie trzech z rzędu rat sprzedaż dóbr niniejszych przez Gadomskiego Godlewskiemu, zawarta aktem, zeznanym w tej księdze w d. ... № ..., podlegać będzie rozwiązaniu z winy Godlewskiego. Przez cały czas trwania renty dobra te nie mogą być przez Apolinarego Gadomskiego zbywane zarówno pod tytułem obciążliwym, jak i darmym, nie mogą być również obciążane żadnemi długami, ani ścieśnieniami. Wyjątek jedynie stanowi: a) zaciągnięcie na spłaty ... (z aktu № 4). Co tu zapisano na zasadzie aktu z d. ... № ... k. w.

Odczytano, przyjęto i podpisano.

Wniosek w księdze wieczystej nieruchomości Nr. 12348 w Warszawie.

... Stawił się Anatol Gadomski ... i powołując się na akt № ..., zeznany w dniu dzisiejszym w księdze wieczystej dóbr Cebrowo, powiatu mińsko-mazowieckiego, zaprojektował następującej treści do wykazu hipotecznego tej księgi.

Dział IV Kol. Zlewk. № 3.

100.000 (wyr.) złotych w złocie kapitału i

10.000 (wyr.) złotych w złocie kaucji, obok na rzecz Apolinarego Godlewskiego zabezpieczone, wraz z prawem do procentu od 1 lipca 1930 r. przeszły na rzecz Anatola Gadomskiego. Co tu zapisano na zasadzie aktu, zeznanego w k. w. dóbr Cebrowo, powiatu mińsko-mazowieckiego w dniu .... № ... i na wniosek z tejże daty w tej księdze zeznany.

Dział III Kol. Zlewk. № 6.

Rygory, obok zapisane, przeszły na rzecz Anatola Gadomskiego. Co tu zapisano na wniosek .... № ... k. w.

Pobrano opłaty hipotecznej stosunkowej 333 zł. 30 gr. i stałej 5 zł. i na rzecz notarjusza (art. 6 taksy not.)...

(art. 1964, 1968—1983, 625—636 K. C.; art. 5, 6, 7, 16—19, 23, 27, 43, 46, 47, 56—65, 70, 112—118 ust. hip. 1818 r.; S. IX 318, 1855; art. 101 ust. stemp.; rozp. tymcz. Rady Min. z dn. 1.IX 1919 r. Dz. Ust. Nr. 73 poz. 428).

Rozporządzenie wykonawcze do ustawy

o finansach komunalnych.

Zrodzone w pocie... czasu (od kwietnia 1932!) rozporządzenie wykonawcze do ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych ukazało się, jak już sygnalizowaliśmy, w Nr. 113 Dziennika Ustaw z 1932 r. i obejmuje 138 paragrafów z załącznikami.

§ 68 rozstrzyga ostatecznie osławiony spór na temat: pobierać czy nie pobierać! Rację mieli ci, co nie pobierali. Obecnie już nikt nie pobiera...

§ 67 wprowadza obowiązek przekazywania kwot, pobranych tytułem ½% podatku komunalnego od protestów, dwa razy w miesiącu: 1-go i 15-go.

W następnym numerze pisma zamieścimy obszerny wywód, omawiający rzeczone rozporządzenie, pióra Ryszarda Wolskiego.

Kodeks Postępowania Cywilnego.

Sąd polubowny według K. P. C.

na tle przepisów dotychczasowych na obszarze ziem b. zab. rosyjskiego.

(5) W ostatnim numerze skończyliśmy referowanie nowego Kodeksu Postępowania Cywilnego, który zaczął obowiązywać dnia 1 stycznia r. b., na postępowaniach szczególnych, zamykających księgę drugą p. t. „Proces". Z kolei następuje księga trzecia p. t. Sąd polubowny. Ze względu na szczególne znaczenie tej księgi K. P. C. omawiamy ją w obszernym wywodzie porównawczym pióra Ryszarda Hettlingera.

Ponieważ nowe prawo egzekucyjne, które obowiązuje również od dnia 1 stycznia r. b., włączone zostało do K. P. C. (Dz. Ust. Nr. 112, poz. 934, 1932), przeto w następnym numerze w dalszym ciągu referowania nowego Kodeksu Postępowania Cywilnego przystąpimy z kolei do prawa egzekucyjnego, jako części drugiej K. P. C. (Przyp. Red.)

W artykule niniejszym chcę dać krótki przegląd przepisów o Sądzie Polubownym według nowego Kodeksu Postępowania Cywilnego, który Sądowi Polubownemu poświęca swoją Księgę Trzecią Części Pierwszej (art. art. 479—507).

W przedstawianiu poszczególnych kwestji pragnę, w miarę możności, zachować porządek, przyjęty przez Kodeks, ze względu jednak na miejsce tego artykułu, w pierwszym rzędzie zajmę się sprawą współudziału Notarjusza w instytucji nowego Sądu Polubownego.

Otóż, w porównaniu z U. P. C., a nawet niezależnie od wszelkich porównań, K. P. C. udział notarjusza w instytucji Sądu Polubownego sprowadza prawie do zera, gdyż — poza wypadkiem doręczania przez notarjusza (zresztą fakultatywnego) zawiadomień o dokonanym wyborze sędziów polubownych — innego udziału notarjusza w omawianej instytucji nie przewiduje.

Co do formy zapisu na Sąd Polubowny, to K. P. C. żąda tylko, aby zapis był sporządzony na piśmie i podpisany przez obie strony; podpisy wybranych sędziów polubownych są, jak widzimy, zbędne. W zapisie powinien być oznaczony dokładnie przedmiot sporu, bądź stosunek prawny, z którego spór wyniknął lub wyniknąć może; wyznaczenie sędziów polubownych może odbyć się i poza zapisem. K. P. C., w przeciwieństwie do U. P. C., nie wymaga wyraźnego przyjęcia obowiązków sędziego polubownego, zadawalając się brakiem odmowy ze strony wybranych sędziów i przystąpieniem przez nich do pełnienia obowiązków. Do wniosku tego dochodzimy przez zestawienie artykułów, traktujących o organizacji Sądu Polubownego (art. art. 480—486) z art. art. 491, § 1 pkt. 5, i 494, § 2.

Według K. P. C. samo wyznaczenie sędziów polubownych nie wymaga żadnej specjalnej formy. Strona, która wyznaczyła sędziego polubownego, winna zawiadomić o tem przeciwnika, wzywając go, aby w terminie tygodniowym wyznaczył również sędziego polubownego i zawiadomił ją o swym wyborze. Wezwania te i zawiadomienia powinny być dokonywane listami poleconemi lub notarjalnie. Wyznaczenie sędziego polubownego strona może powierzyć osobie trzeciej i w tym wypadku osoba, obowiązana do wyznaczenia sędziego, może być o to wezwana przez każdą ze stron, z obowiązkiem zawiadomienia o dokonanym wyborze. Termin i sposób wezwania i zawiadomienia stosuje się, jak między stronami. Wyznaczenie sędziego wiąże stronę od chwili otrzymania zawiadomienia o tem przez przeciwnika. Przewodniczącego Sądu wybierają sędziowie, wyznaczeni przez strony, o ile zapis nie stanowi inaczej. Jak z tego widać, strony, które powzięły decyzję oddania sprawy pod rozpoznanie Sądu Polubownego i związały się już zapisem, mogą nie znać narazie całkowitego składu Sądu. U. P. C. możliwości takiej nie dopuszczała, gdyż tam superarbiter, tak jak i arbitrzy, winien być wyznaczony w samym zapisie.

Przechodząc do liczby sędziów polubownych, zauważymy, że K. P. C. liczbę tę określa na dwóch sędziów i przewodniczącego, zastrzegając dla stron prawo powiększenia ilości sędziów w zapisie. K. P. C. dopuszcza nawet wyrokowanie Sądu Polubownego w składzie dwóch osób, żądając wtedy jednomyślności. Wypadek ten jednak, jako że przewidziany jest w rozdziale o postępowaniu przed Sądem Polubownym, a nie w rozdziale o zapisie na Sąd Polubowny, który traktuje o organizacji Sądu, i w związku z przepisami art. art. 485 § 1, 489 i 491, p. 5, uważać należy za anormalny. Zresztą i U. P. C. dopuszczała wyrokowanie w niepełnym składzie arbitrów.

Strona może żądać ustanowienia innego sędziego, gdy sędzia, nie wyznaczony w samym zapisie, zmarł, został wyłączony, utracił warunki, niezbędne do pełnienia czynności, albo z innych ważnych przyczyn nie może pełnić swych czynności, gdy zwolnił się od obowiązku albo gdy został usunięty z powodu opieszałości (art. 489 K. P. C.). Natomiast, jeżeli wezwany nie wyznaczył w terminie sędziego polubownego, albo gdy sędziowie nie zgodzili się na wybór przewodniczącego, Sąd Państwowy, na wniosek strony, wyznaczy sędziego lub przewodniczącego, o ile zapis nie stanowi inaczej (art. 485 K. P. C.). Jeżeli okoliczności, wymienione w art. 489, zajdą w osobie sędziego, wyznaczonego w samym zapisie, zapis traci moc. Sprawa wyłączenia sędziego polubownego w K. P. C. uregulowana jest identycznie z U. P. C., to znaczy, że sędziego polubownego strona może wyłączyć z tych samych przyczyn, co sędziego państwowego. Prawo do wyłączenia sędziego polubownego przez stronę, która go wyznaczyła, przysługuje jej tylko w wypadku, gdy o przyczynie wyłączenia dowiedziała się już po wyznaczeniu sędziego. Sąd Państwowy, na wniosek strony, wezwie opieszałego sędziego polubownego do spełnienia czynności w przeciągu zakreślonego terminu, a następnie usunie sędziego, jeżeli tenże, mimo wezwania, nie spełni swych czynności (art. 488). Odpowiednika tego przepisu w U. P. C. niema. Niema również w U. P. C. mowy o wynagrodzeniu arbitrów, K. P. C. natomiast przyznaje sędziom polubownym prawo do wynagrodzenia, nawet jeżeli w tym przedmiocie niema umowy ze stronami.

Zapis na Sąd Polubowny traci moc w przypadkach następujących (art. 491, § 1): 1) gdy upłynął czas, w ciągu którego Sąd Polubowny obowiązany był

wydać wyrok, albo gdy wygaśnięcie zapisu wynika z innych jego postanowień, 2) w razie pisemnej umowy rozwiązującej, 3) gdy Sąd Polubowny nadmiernie zwleka z wydaniem wyroku, 4) gdy strony nie mogą zgodzić się na sędziego, którego myśl zapisu wspólnie wyznaczyć powinny, 5) jeżeli sędzia, wyznaczony w zapisie, nie przyjął tego obowiązku lub z powodu usunięcia go, bądź z jakiejkolwiek innej przyczyny swych czynności nadal pełnić nie może, i 6) jeżeli przy wydaniu wyroku nie można osiągnąć jednomyślności lub większości głosów. W tem miejscu dodać należy, że K. P. C. nie ogranicza Sądu Polubownego co do terminu wydania wyroku i o tem, co należy uważać za nadmierne zwlekanie z wydaniem wyroku (art. 491, § 1, p. 3), decydować będzie Sąd Państwowy.

Przyczyny, wymienione pod punktami 4, 6 i częściowo 5 (nieprzyjęcie obowiązku przez sędziego) — dawnej procedurze są nieznane. W K. P. C. są one konieczne, ze względu na inny sposób organizacji Sądu Polubownego i nieprzyznanie przewodniczącemu Sądu głosu przeważającego w razie równości głosów przy wyrokowaniu. Stosownie do art. 1384 U. P. C. postępowanie w sprawie i wszelkie czynności Sądu Polubownego ustają, między innemi, także w razie śmierci powoda lub pozwanego i gdy w toku postępowania ujawni się czyn karny, który może mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, poddanej pod rozpoznanie Sądu Polubownego. K. P. C. te bardzo ważne kwestje pomija milczeniem.

Dawna procedura zawierała przepis (art. 1370), że w wypadku, gdy sprawa ma być rozpoznana przez Sąd Polubowny na mocy uprzedniej umowy, a jedna ze stron odmówi sporządzenia zapisu, lub też gdy nie zostaną pomiędzy stronami uzgodnione jego warunki, treść zapisu określi, na skutek podania, Sąd Państwowy. K. P. C., wypadku tego nie przewiduje, a więc traktować go należy na podstawie ogólnych przepisów o postępowaniu w razie sporu, wynikającego z zawartej umowy.

Kończąc przegląd przepisów rozdziału pierwszego Księgi Trzeciej, Cz. I. K. P. C., należy jeszcze zaznaczyć, że nowy Kodeks, w przeciwieństwie do U. P. C., nie wylicza, jakie sprawy mogą lub nie mogą być oddane pod rozstrzygnięcie Sądu Polubownego. Nie można stąd jednak wyprowadzać wniosku, że K. P. C. nie stawia stronom żadnych ograniczeń w tym przedmiocie, lecz rozwiązania tej kwestji szukać należy w każdym poszczególnym wypadku w przepisach prawa materjalnego, przepisach proceduralnych albo ustawach szczególnych (art. art. 286, 448 ust. 3 K. P. C., ustawa o Prokuratorji Generalnej i t. p.).

Przechodzimy z kolei do postępowania przed Sądem Polubownym. Tryb postępowania określić mogą same strony, albo — jeżeli tego nie uczyniły do chwili przyjęcia obowiązków przez sędziów polubownych — określa go Sąd Polubowny.

Sąd Polubowny może przesłuchiwać strony, świadków i biegłych, nie może jednak odbierać od nich przysięgi, ani stosować środków przymusowych. K. P. C. powołuje niekiedy (art. 495, §§ 2 i 3) do współdziałania z Sądem Polubownym Sąd Grodzki, mianowicie Sąd Polubowny może zwrócić się do Sądu Grodzkiego o wykonanie czynności, której sam nie jest mocen przedsięwziąć. W przeprowadzeniu dowodu, przedsięwziętem przy pomocy Sądu Grodzkiego, mogą wziąć udział strony i sędziowie polubowni, którym przysługuje prawo zadawania pytań. Nowy ten, w stosunku do U. P. C., przepis wydaje się być bardzo pożytecznym.

Wyrok Sądu Polubownego zapada bezwzględną większością głosów, chyba, że zapis stanowi inaczej, i powinien zawierać (art. 498): 1) oznaczenie zapisu na Sąd Polubowny, 2) miejsce i datę wydania wyroku, 3) imiona i nazwiska stron i sędziów, 4) rozstrzygnięcie o żądaniach stron i 5) powody, któremi kierował się Sąd przy wydaniu wyroku. Ostatni punkt może być pominięty, jeżeli zapis zwalnia Sąd od przytaczania powodów wyroku.

Odpisy wyroku, podpisane przez sędziów, Sąd Polubowny doręcza stronom za dowodem doręczenia na piśmie. Zapis nie może zawierać zastrzeżenia przeciwnego. Widzimy, że sprawa dojścia wyroku do wiadomości stron ujęta jest w Kodeksie dosyć rygorystycznie. U. P. C. zadawalała się ogłoszeniem wyroku, nawet w nieobecności stron, jeżeli te nie stawiły się w wyznaczonym terminie.

K. P. C. nakłada na Sąd Polubowny obowiązek złożenia oryginału wyroku w Sądzie Państwowym nie wyznacza jednak, w przeciwieństwie do dawnej procedury, żadnego terminu do wykonania tej czynności.

W sprawie braku odwołania od wyroku Sądu Polubownego i wykonania tego wyroku K. P. C., w porównaniu z dawnemi przepisami, nic nowego nie wnosi.

Strona może żądać uchylenia wyroku Sądu Polubownego w przypadkach następujących (art. 503, § 1): 1) jeżeli nie było zapisu na Sąd Polubowny, albo gdy zapis był nieważny lub stracił moc, 2) jeżeli stronę pozbawiono możności obrony swych praw przed Sądem Polubownym, 3) jeżeli nie zachowano przepisów o postępowaniu przed Sądem Polubownym, przewidzianych w zapisie lub w ustawie, 4) jeżeli rozstrzygnięcie o żądaniach stron jest niezrozumiałe, zawiera sprzeczności, przekracza granice zapisu, albo treścią swą ubliża porządkowi publicznemu lub dobrym obyczajom, i 5) jeżeli zachodzą przyczyny, które stanowią podstawę skargi o wznowienie postępowania w myśl przepisów Kodeksu.

Zapis nie może zawierać zastrzeżeń, sprzecznych z temi przepisami. Skargę o uchylenie wyroku Sądu Polubownego wnieść należy do Sądu Państwowego w ciągu miesiąca od doręczenia wyroku, albo w terminie, według przepisów o wznowieniu postępowania. Bezwzględna nieważność wyroku Sądu Polubownego lub ugody, zawartej przed tym Sądem, ma miejsce w wypadku, gdy ze złożonych w Sądzie Państwowym akt Sądu Polubownego wynika, że wyrok lub ugoda treścią swą ubliża porządkowi publicznemu lub dobrym obyczajom.

Na zakończenie dodać jeszcze należy, że przez Sąd Państwowy, do którego odsyła K. P. C. w swej księdze trzeciej cz. I, rozumieć należy ten Sąd Państwowy, który byłby właściwy do rozpoznania sporu między stronami, gdyby nie było zapisu na Sąd Polubowny (art. 506).

Omówione przepisy o Sądzie Polubownym mają zastosowanie również do Sądów Polubownych, ustanowionych w rozporządzeniach ostatniej woli lub w aktach fundacyjnych, jak również, o ile ustawy nie stanowią inaczej, do stałych Sądów Polubownych, powołanych do życia postanowieniami statutów lub regulaminów instytucji publicznych lub społecznych (art. 507).

Ryszard Hettlinger.

Ustawa o obniżeniu oprocentowania.

Uchwalona w elektrycznem tempie — ogłoszona w Nr 115 Dz. Ust., 1932 r.

Ustawa z dnia 20 grudnia 1932 r. o obniżeniu oprocentowania i przedłużeniu okresów umorzenia wierzytelności długoterminowych, zabezpieczających listy zastawne i obligacje, oraz wydanych na podstawie tych wierzytelności listów zastawnych i obligacji, ogłoszona pod poz. 950 w Nr. 115 Dziennika Ustaw z 1932 r., należy do najbardziej chyba rekordowych w świecie tworów prawodawczych.

Dnia 9 grudnia projekt ustawy uchwalony został przez Radę Ministrów, nazajutrz już wniesiony do Sejmu, przeszedł w ciągu kilku dni przez komisję skarbową i plenum Sejmu w trzech czytaniach, poczem równie rychło załatwiony został w Senacie, tak, że już dnia 20 grudnia projekt stał się ustawą. Wobec tych 10 dni istotnie elektrycznego tempa jakże żółwim krokiem posuwał się Dziennik Ustaw, który dopiero w Nr. 115 z dnia 24 grudnia ustawę tę ogłosił!

Tekstu ustawy narazie nie analizujemy, zadawalając się tylko podkreśleniem art. 13, który stanowi:

Wszelkie pisma, wnioski i wpisy hipoteczne, dotyczące wykonania konwersji, objętej niniejszą ustawą, są wolne od opłat stemplowych i hipotecznych; na obszarze sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie pisarze hipoteczni mają prawo pobierać za wniosek o dokonanie konwersji i wniesienie odpowiednich treści do wykazu hipotecznego oraz wydanie instytucji wierzycielskiej świadectwa o dokonanych wpisach o konwersji jedynie opłatę stałą w wysokości 10 zł.

Uzasadnienie projektu ustawy przez Rząd — brzmi, jak następuje:

Na skutek kryzysu gospodarczego rentowność nieruchomości ziemskich i miejskich, stanowiących zabezpieczenia pożyczek instytucyj kredytu długoterminowego uległa znacznemu obniżeniu. Osłabienie zdolności płatniczej dłużników uniemożliwia im wywiązywanie się z zobowiązań, powodując wzrost zaległości instytucyj kredytu długoterminowego, co przybrało rozmiary nie notowane w dziejach tych instytucji. Stan ten grozi z jednej strony masowemi przewłaszczeniami nieruchomości ziemskich i miejskich, z drugiej strony powoduje straty dla wierzycieli, mających ulokowane kapitały na dalszych miejscach hipotecznych, nie dając przytem pewności, że kapitały — objęte listami zastawnemi i i obligacjami, zabezpieczone na pierwszych miejscach nieruchomości ziemskich i miejskich — nie będą narażone na straty. Gdy bowiem oprocentowanie i amortyzacja kredytu długoterminowego są pokrywane nie z bieżących dochodów, ale z substancji kapitałowej i gdy stan ten staje się długotrwałym — kapitałowi pożyczonemu zagraża uszczuplenie. Zabezpieczenie kredytu realnego nie może być wyłącznie oparte na hipotece, elementem równorzędnym jest rentowność.

Przedłożona ciałom ustawodawczym ustawa konwersyjna obejmuje:

I. W zakresie pożyczek długoterminowych wysoko oprocentowanych następujące typy kredytów:

1) rolniczy zł. 748,9 milj. zł., 2) miejski zł. 311,5 milj. zł. 3) budowlany 192,7 milj. zł., 4) komunalny 399,0 milj. zł., 5) finan. roln. 83,8 milj. zł., razem 1.735,9 milj. zł.

Pożyczki te oprocentowane na 7 proc. względnie 8 proc. w pewnych nielicznych wypadkach na 10 proc. rocznie ulegają obniżeniu do poziomu 4 i pół proc. względnie 5 proc.

II. W zakresie walorów emitowanych przez instytucje kredytu długoterminowego obniżenie oprocentowania dotyczy walorów instytucyj prywatnych z wyjątkiem tych walorów, które mają porękę Skarbu Państwa. Obniżeniu oprocentowania nie podlegają walory banków państwowych. Znaczna większość tych walorów, gdyż powyżej 90 proc., ulokowana jest w funduszach Skarbu Państwa, instytucyj państwowych, Banku Polskiego, ubezpieczalni. Ministerstwo Skarbu przeprowadzi z właścicielami tych portfeli układy w celu obniżenia ich oprocentowania. Na rynku prywatnym znajduje się niewielki odsetek walorów emitowanych przez banki państwowe i dla tych walorów obniżenie oprocentowania i przedłużenie terminu umorzenia nie będzie przeprowadzone. Dla pokrycia bankom państwowym różnicy oprocentowania, która powstanie na skutek obniżenia oprocentowania od pożyczek, a nie obniżenia oprocentowania listów zastawnych i obligacji tych banków ulokowanych na rynku prywatnym, Ministerstwo Skarbu wystąpi do ciał ustawodawczych o dodatkowy kredyt dla dopłaty tej różnicy.

III. Zmniejszenie ciężarów z tytułu oprocentowania długoterminowych pożyczek instytucji kredytu długoterminowego znajduje wyraz w poważnym obniżeniu oprocentowania tych pożyczek, wynoszącem w przeważnej większości pożyczek od 2 i pół proc. do 3 i pół proc. rocznie, przedłużeniu okresu umorzenia, co zmniejsza roczne spłaty kapitału oraz wprowadzeniu trzyletniego okresu bez spłaty rat amortyzacyjnych.

Na marginesie ustawy o obniżeniu oprocentowania, popularnie zwanej ustawą o konwersji, otrzymujemy od jednego z czytelników następujące uwagi o charakterze społeczno-gospodarczym, które jednak drukujemy, jako przyczynek do wyjaśnienia istotnego znaczenia tej niepospolicie ważkiej dla stosunków kredytowych ustawy:

Niezaprzeczone pogorszenie się sytuacji własności nieruchomej w Polsce w ostatnich latach zmusiło sfery rządzące do poczynienia energicznych posunięć, celem ulżenia jej losowi. I oto w Nr. 115 Dziennika Ustaw z 1932 r. ukazała się od niedawna dopiero zapowiadana ustawa o obniżeniu oprocentowania długoterminowych wierzytelności hipotecznych.

Przyczyny kryzysu, w jakim znajduje się własność nieruchoma, są dostatecznie znane. Własność ziemska cierpi wskutek nieopłacalności produkcji, co stoi w związku z ogólno-światową konjunkturą gospodarczą, własność zaś nieruchoma miejska wskutek warunków specyficznie polskich, wystarczy wskazać choćby na podatki od nieruchomości, nie dających zgoła dochodu, na moratorjum mieszkaniowe dla bezrobot-

nych, trwające zgórą od lat duch, i temu podobne inne jeszcze przyczyny.

Nie naszą jest oczywiście rzeczą poddawać krytyce ustawę o konwersji z punktu widzenia gospodarczego, sądzimy jednak, iż Sz. Czytelników „Nota-Teki“ zaciekawią głosy, jakie dają się słyszeć w naszych prowincjonalnych kancelarjach notarjalnych, boć wiadomo powszechnie, iż tu u nas, a zresztą nie tylko u nas, notarjusze są temi osobami zaufania publicznenego, do których społeczeństwo udaje się o poradę w sprawach majątkowych i pieniężnych i im ze swoich trosk się spowiada.

Otóż sądząc z tych głosów, i to głosów zarówno wierzycieli, jak i dłużników, nie należy poddawać się illuzji, iż zarządzona obniżka oprocentowania kredytu amortyzacyjnego przyniesie wydatniejszą ulgę dłużnikom. Nie można żyć tylko chwilą dzisiejszą, trzeba mieć na uwadze wiecznie trwające życie i jeśli, co jest aksjomatem, kredyt długoterminowy jest w obecnych warunkach życia gospodarczego konieczny, to dbać należy, aby potrzebne nań kapitały w razie potrzeby w dostatecznej ilości się znalazły.

Konwersja, przeprowadzona bez woli, a nawet wbrew woli wierzycieli podkopać musi i tak już słabe u nas zaufanie wierzyciela do dłużnika. Wywołano bowiem w ten sposób obawę, że jeśli konwersja nie przyniesie spodziewanej ulgi, to z czasem może przyjść coś gorszego. Jak na takie posunięcie reaguje giełda, o tem wiemy z notowań. Pytają się więc wierzyciele, czyż istotnie tylko oni mają ratować zagrożoną własność nieruchomą, gdy Skarb i związki komunalne nic ze swych pretensji ustąpić nie chcą, przeciwnie nawet zaostrzając w ostatnich czasach egzekucję. Można żądać ofiary od wierzycieli, ale życie ich nie może się przecież składać z samych ofiar. Stracili, powiadają, na waloryzacji i to wtedy, kiedy ha gruntów sprzedawany był po 2—3 tysięce złotych, stracili w roku 1925 wskutek dewaluacji złotego, tracą teraz, a napewno jeszcze wiele stracą w przyszłości.

Racja, powie ktoś, ale to są głosy wierzycieli wiecznie obawiających się strat, które zresztą nie tylko oni ponieśli, zapoznajmy się przeto i ze zdaniem dłużników, których wspomniana ustawa ma ratować. Ci także nie są nią zachwyceni. Ani, dajmy na to, właściciele realności miejskich, gdyż dla nich ciężarem ponad siły, jest nie kredyt długoterminowy, ale moratorjum mieszkaniowe, wskutek którego muszą darmo lata całe trzymać bezrobotnych, a istotną ulgą dla nich w tych warunkach stanowiłoby płacenie komornego za bezrobotnych przez Fundusz bezrobocia, jak to jest np. w Niemczech, bo przecież jest rzeczą zrozumiałą, że jeżeli bezrobotny płaci za wszystko, za żywność, opał, światło itd., idt., to dlaczego ma nic nie płacić za tak podstawowy artykuł pierwszej potrzeby, jakim jest mieszkanie (przyczem, jak powszechnie wiadomo, wszelkie tego rodzaju zarządzenia uderzają we właścicieli domów o małych lokalach, a więc ekonomicznie słabych).

Pozatem obawiają się właściciele domów, że waloryzacja zobowiązań rublowych, dewaluacja złotego obecna obniżka oprocentowania kredytu długoterminowego amortyzacyjnego z natury rzeczy dla dłużników nie uciążliwego, spowoduje u wierzycieli obawę możliwości obniżenia stopy %% wierzytelności krótkoterminowych prywatnych, co spowoduje masowe procesy o zwrot pożyczonych na domy kapitałów. Przeto własność miejska, dla której ustawa o konwersji została wydana, obawia się, czy nie przyniesie ona jej więcej szkody, niż korzyści, gdyż tam, gdzie najważniejsze sprawy są decydowane bez żadnej zgoła szerszej dyskusji, tam panuje obawa posunięć, które niweczą kompletnie możność lokaty kapitałów, których tak bardzo potrzeba.

Wcale zresztą nie różowiej patrzą na omawianą ustawę i obywatele ziemscy. Ich gnębią *mutatis mutandis* nie pożyczki i raty Towarzystwa Kred. Ziemskiego, ale niskie ceny produktów rolnych, stojących poniżej opłacalności, wysokie ceny robocizny, ustalane orzeczeniami Komisji Rozjemczej, sztywne ceny kartelowe, wysokie ceny przewozów kolejowych oraz liczne a uciążliwe podatki komunalne.

Obywatel wie ile wynosi rata Towarzystwa i tę pozycję w budżecie swoim przewiduje, ale nie jest przygotowany na jakiś duży, a nieprzewidziany podatek uzupełniający na cele zrównoważenia budżetu sejmiku lub gminy. Pozatem ziemiaństwo obawia się, podobnie jak i własność nieruchoma miejska, iż wskutek tego rodzaju posunięć, jak ostatnie, straci do reszty zaufanie u wierzycieli i żadnej pożyczki ze źródeł prywatnych nie otrzyma.

Przytoczone wyżej głosy, jak widać, to nie są głosy próżnej krytyki, głosy jakiejś „opozycji“, ale to są obawy tych szerokich rzesz obywateli, tak dłużników jak i wierzycieli, których konwersja dotyka w ich najżywotniejszych interesach i to nie tylko dzisiejszych, ale i przyszłych.

Nie wątpiąc, że i nasi koledzy w Warszawie, której Hipoteka obejmuje tak duży obszar kraju, poczynili w tej mierze pewną sumę ciekawych obserwacji, bardzobyśmy pragnęli się z głosami kolegów ze stolicy zapoznać, a nie wątpimy, że „Nota-Teka“ nie poskąpi swych łamów dla wzajemnego komunikowania sobie wyników naszych spostrzeżeń.

A. B.

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA.

K. P. C.

Rozporządzeniami Ministra Sprawiedliwości (Dziennik Ustaw Nr. 114, p. 942 i 943, 1932), w wykonaniu art. XI i XVIII przepisów wprowadzających Kodeks Postępowania Cywilnego, wprowadzono z dniem 1 stycznia 1933 roku:

. 1) przepisy K. P. C. o postępowaniu uproszczonem na obszarze Małopolski i Ziem Zachodnich (p. 942);

2) obowiązkowe zastępstwo adwokackie (przymus adwokacki) przed sądami okręgowemi na Ziemiach Wschodnich (p. 943).

*

W tymże Nr. 114 Dziennika Ustaw, poz. 941, 1932 ogłoszono rozporządzenie Ministra Sprawiedliwowości, zawierające regulamin wewnętrznego urzędowania sądów w sprawach cywilnych, a pod poz. 944 — rozporządzenie o należnościach świadków, biegłych (tłumaczów) i stron w sprawach cywilnych.

*

W Nr. 118 Dziennika Ustaw, poz. 973 i 974, 1932, ogłoszono dwa rozporządzenia, dotyczące doręczania pism sądowych.

Prawo egzekucyjne.

W Nr. 114 Dziennika Ustaw, poz. 945, 1932, ogłoszono rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości o wykazie zajętych nieruchomości niehipotekowanych.

Rozporządzenie to stanowi, że na obszarze apelacji warszawskiej, lubelskiej i wileńskiej każdy sąd grodzki prowadzi jawny wykaz zajętych nieruchomości niehipotekowanych, położonych w jego okręgu.

W tymże Nr. 114 Dziennika Ustaw pod poz. 947 ogłoszono rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości o postępowaniu przy opisie i oszacowaniu nieruchomości.

Wreszcie pod poz. 946 tenże Dziennik Ustaw ogłasza instrukcję, a pod poz. 948 taksę dla komorników.

Z dziedziny protestowej.

Rozporządzenie, ogłoszone w Nr. 119 Dziennika Ustaw, poz. 977, 1932, uchyla z dniem 10 stycznia r. b. rozporządzenie Dz. Ust. Nr. 61, p. 431, 1925, które stanowiło, że do sporządzenia protestów na obszarze b. dzielnicy pruskiej upoważnieni są także komornicy i urzędnicy sądowi.

Prawo o stowarzyszeniach.

Nowe prawo o stowarzyszeniach, którego obszerne omówienie w swoim czasie zapowiadaliśmy, a czego dotychczas wykonać nie mogliśmy z braku miejsca (uczynimy to, jeżeli nic się nie zmieni, w następnym numerze), posiada już dwa rozporządzenia wykonawcze, ogłoszone w Nr. 116 Dziennika Ustaw, poz. 963 i 964, 1932, a mianowicie: o rejestracji stowarzyszeń i o przystosowaniu stowarzyszeń i spraw będących w toku do przepisów nowego prawa.

Państwowy Bank Rolny.

Ponowny jednolity tekst ustawy z dnia 10.VI.1921 o Państwowym Banku Rolnym wraz z nowym statutem P. B. R. ogłoszony został w Nr. 117 Dziennika Ustaw, poz. 966 i 967, 1932.

Regulamin N. T. A.

W Nr. 118 Dziennika Ustaw, poz. 968, 1932, ogłoszono rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów, zawierające nowy regulamin Najwyższego Trybunału Administracyjnego, który wchodzi w życie dnia 15 stycznia r. b.

Według nowego regulaminu N. T. A. dzieli się na trzy izby według rodzaju spraw i według podziału, dokonanego przez kolegjum administracyjne.

Gospodarka leśna.

W Nr. 113 Dziennika Ustaw, poz. 938, 1932, ogłoszono rozporządzenie Ministra Roln. i Ref. Roln. o lasach, dla których plan urządzenia gospodarstwa leśnego może być zastąpiony programem gospodarczym. Rozporządzenie to uchyla moc obowiązującą analogicznego rozporządzenia — Dz. Ust. Nr. 59, p. 520, 1927.

Kurs Renty Ziemskiej.

Kurs obligacji 5% Państwowej Renty Ziemskiej ustalony został na rok 1933 w wysokości 80% ich imiennej wartości (Dz. Ust. Nr. 118,

Ze Związku P. N. i H.

Kurs korespondencyjny.

Zainteresowanie kursem dla pragnących składać egzamin notarjalny jest dosyć żywe.

Zarząd Związku otrzymał zgłoszenia ze wszystkich stron kraju, nie tak jednak liczne, jakby należało się spodziewać.

Dla poinformowania kolegów z Poznańskiego i Małopolski musimy zaznaczyć, że kurs przystosowany będzie do wiadomości, jakie winien posiadać referent kancelarji notarjalnej b. zaboru rosyjskiego, wziąć jednak udział w kursie mogą wszyscy zgłaszający się.

Już w następnym numerze podamy program kursu.

Kółko brydżowe.

Wzmianka o kółku brydżowem przy Związku P. N. i H. wywołała żywy oddźwięk i zainteresowanie wśród naszych brydżystów i w związku z tem otrzymaliśmy szereg zapytań w sprawie wykładów brydżowych, dni brydżowych i t. d.

Organizatorzy kółka proszą wszystkich kolegów interesujących się brydżem, o przybycie do lokalu klubowego Związku w dniu 10 b. m. o godz. 7 na zebranie organizacyjne Kółka.

Zaznaczam, że na zebranie proszeni są zarówno koledzy grający w brydża, jak i koledzy pragnący tej gry się nauczyć.

Al. Falk.

Zapisujcie się

do Związku P. N. i H.!

Zapisujcie się

na kurs korespondencyjny Związku P. N. i H.

Zapisujcie się

do koła L. O. P. P. przy Związku P. N. i H.

PORADNIK.

W. WÓJCICKI w SIEDLCACH.

(e. p.) Poruszona sprawa była przedmiotem zaciekawienia i Hipoteki warszawskiej. Po długich debatach, wobec niejasności art. 244 ustawy T.K.Z., który w przeciwieństwie do analogicznego art. 90 Ust. Tow. Kred. m. Warszawy (nakazującego złożenie w Dyrekcji Tow. czyniącemu notarjuszowi w ciągu 48 godzin wypisu oświadczenia o chęci przystąpienia do nadlicytacji) nie mówi wyraźnie o terminie złożenia owego wypisu władzom Towarzystwa, Hipoteka warszawska doszła do przeświadczenia, iż złożenie wypisu takiego oświadczenia w ciągu następujących 48 godzin po upływie 8-dniowego przewidzianego art. 244 Ustawy T.K.Z. terminu, winno być uznane za dostateczne spełnienie wymogów art. 244.

W każdym bądź razie, zaświadczenie T. K. Z. o tem, że nadlicytant się spóźnił, wobec sporności interpretacji wspomnianego artykułu nie powinno powodować ze strony Wydziału Hipotecznego kategorycznej decyzji odmownej i zniweczenia w ten sposób dobrych praw nowonabywcy raczej należałoby wydać decyzję pośrednią tej mianowicie treści, że licytację uznaje się za dobrą, a akt o przystąpieniu do nadlicytacji wobec sprzeciwu ze strony właściciela dóbr lub jednego z wierzycieli zainteresowanych w odbyciu nadlicytacji odesłać na drogę sporu, albowiem w ten sposób licytant, który wykona w terminie warunki licytacyjne wejdzie w posiadanie dóbr i utrzyma się w nich, aż do ewentualnego nabycia ich przez plus licytanta, w przeciwnym zaś razie pozostaje w zawieszeniu przez czas dłuższy.

Zaznaczamy jednocześnie, że w notatkach Hipoteki ziemskiej w Warszawie nie znajdujemy wzmianki o podobnym wypadku który istotnie w praktyce zdarza się nader rzadko, a jakie ewentualnie w tej materji zajmą stanowisko wyższe instancje sądowe, tego oczywiście przewidzieć nie można.

KRESOWIEC B.

(e. a.) 1) Zgodnie z art. 140 Ust. Hip. obowiązującej na obszarze Ziem Wschodnich wywołanie do pierwiastkowej regulacji nieruchomości jest obowiązujące dla właściciela tej nieruchomości w razie sporządzenia aktu, dotyczącego przejścia lub obciążenia prawa własności lub w razie nabycia nieruchomości na licytacji, z wyjątkiem wypadków przewidzianych w art. 140[1], zaś ten ostatni artykuł przewiduje tylko możność nie zaś konieczność hipotecznego postępowania odnośnie nieruchomości ziemskich do 60 dziesięcin obszaru lub miejskich do 20.000 złotych szacunku

2) Art. 1703 t. X. Zb. Pr. Ros. stanowi, że umowy dzierżawy i oddania do używania majątku (nieruchomego) z warunkiem otrzymania czynszu dzierżawnego więcej niż za rok należy sporządzać trybem tabularnym.

Wykonać ten przepis można tylko wówczas, gdy nieruchomość ma albo rejestr wieczysty, albo hipotekę, w przeciwnym wypadku następują skutki niewykonania powyższego przepisu, przewidziane w tym samym artykule 1703.

3) Wynagrodzenie za napisanie i zaświadczenie wypisu lub odpisu aktu Notarjusz pobiera na mocy art. 10 Ustawy o Taksie Notarjalnej (Dz. Ust. 29 r., Nr. 27, p. 275). Ponieważ w artykule tym niema wyszczególnienia, za który z kolei wypis Notarjusz pobiera wynagrodzenie, z tego płynie wniosek, że wynagrodzenie to przypada notarjuszowi za każdy wypis jednakowo.

To samo wynika i z treści art. 2,3,4 i 5 tejże taksy, które ustalają wynagrodzenie za sporządzenie samego aktu, i przeciwnie nigdzie niema przepisu, któryby stanowił, że napisanie wypisu jest integralną częścią sporządzania oryginału aktu.

T. CHĘCIŃSKI w KLECZEWIE.

(j. s.) Wypis lub odpis pełnomocnictwa oprócz opłaty stronicowej podlega opłacie w myśl ustępu 3 punktu 3 art. 111 Ustawy o opłatach stemplowych w wysokości złotych 5. Obojętną jest sprawa czy pełnomocnictwo zostało zeznane przed dniem 18 maja 1932 roku czy też po tym dniu, albowiem decydującym momentem jest data wydania wypisu lub odpisu.

Kancelarja notarjalna nie podlega podatkowi od lokali.

W związku z odpowiedzią, zamieszczoną w „Poradniku" № 33 *(41)*, a wyjaśniającą, że lokal, w którym mieści się kancelarja notarjusza niehipotecznego (t. j. notarjusza, którego kancelarja mieści się poza gmachem Hipoteki, w wynajętym lokalu na mieście) nie podlega podatkowi od lokali, otrzymaliśmy kilka zapytań w tej sprawie. W szczególności czytelnicy zwrócili się do nas z prośbą o podanie do wiadomości powołanej w odpowiedzi „Poradnika" decyzji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 1927 roku, uchylającej wymierzony przez Magistrat m. st. Warszawy jednemu z rejentów stołecznych podatek od lokalu, zajmowanego na kancelarję poza gmachem Hipoteki.

Czyniąc zadość wymienionemu życzeniu licznych czytelników, w związku z zainteresowaniem praktycznem, jakie sprawa ta obudziła, podajemy w dosłownem brzmieniu treść wspomnianej decyzji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z datą i numerem sprawy, a z opuszczeniem nazwiska skarżącego rejenta.

W ten sposób wszyscy zainteresowani znajdą dostateczną podstawę do obrony przed nieuzasadnionemi żądaniami organów niektórych gmin miejskich na prowincji, które bez dostatecznej podstawy prawnej pociągają rejentów do opłacania podatku od lokalu, wynajmowanego od osób prywatnych na kancelarję.

Oto jak brzmi powołana decyzja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. — W d. 3 grudnia 1926 r. — N. 6041/I. — N. S. F. 6698.

Warszawa, dn. 14 Kwietnia 1927 r.

Do Magistratu m. st. Warszawy.

Magistrat m. Warszawy wymierzył notarjuszowi X. za drugie półrocze 1926 roku podatek od lokalu N..... zajętego przez kancelarję notarjalną w domu Nr..... przy ulicy Miodowej w Warszawie.

Przeciwko wymiarowi wniósł X. odwołanie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w którem prosi o uchylenie dokonanego wymiaru podatku, ponieważ kancelarja notarjalna jest urzędem państwowym, lokal więc przez nią zajęty, na podstawie art. 3 p. 3 Ustawy z dn. 2 sierpnia 1926 (D. U. R. P. Nr. 94, poz. 550), nie podlega podatkowi.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uwzględnia odwołanie i uchyla wyżej wymienione orzeczenie wymiarowe Magistratu w części, dotyczącej wymiaru podatku za czas po 1 sierpnia 1926 r. (wymiar więc za m-c lipiec 1926 r. zostaje utrzymany w mocy), ponieważ, wg. obowiązującej ustawy notarjalnej z dn. 14 Kwietnia 1866 r., Notarjusze są urzędnikami państwowymi, kancelarję ich więc należy traktować narówni z urzędami państwowymi, które w myśl art. 3 p. 3 przytoczonej ustawy z dn. 2 sierpnia 1926 r. zwolnione są od podatku od lokali. Zgodnie z powyższem, Magistrat winien zwrócić rekurentowi sumę, wpłaconą tytułem podatku od lokali zaczas po 1 sierpnia 1926 r.

Ministerstwo prosi o powiadomienie o powyższem rekurenta.

Dyrektor Departamentu (—) Weissbrod.

W ten sposób sprawa jasna z tekstu ustawy staje się całkowicie jasną, gdyż i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zajęło stanowisko.... zupełnie jasne. Dziwić się tylko należy, że dotychczas niektóre gminy miejskie na prowincji upierają się przy stanowisku, pozbawionem uzasadnienia prawnego.

KSIĄŻKI I CZASOPISMA.

Rocznik-Kalendarz Notarjatu i Hipoteki na rok 1933 w opracowaniu Wiktora Natansona. Ukazał się po raz pierwszy w druku kalendarz, znakomicie przystosowany do potrzeb codziennej naszej pracy zawodowej w biurach notarjalnych i hipotecznych. Jest to Rocznik-Kalendarz na rok 1933, opracowany przez red. Wiktora Natansona.

W Roczniku tym, obok kalendarza właściwego ze specjalnym jednak terminarzem, tygodniowemi zestawieniami opłat, miesięcznemi zamknięciami finansowemi kancelarji, szematami wykazu wpływów na rzecz Min. Skarbu i sprawozdań o wpływach na dobro Min. Sprawiedliwości, tabelą potrąceń ustawowych od uposażenia pracowników, tabelą przerachowania miar, tabelą taksy notarjalnej, taryfą opodatkowania spadków i darowizn oraz różnemi innemi tabelami i szematami, wymienione są w dziale I i II przepisy prawne, mające bezpośredni związek z praktyką notarjalną i hipoteczną, wydane w dobie odrodzenia Polski, ze wszelkiemi zmianami.

Między innemi podane są i n e x t e n s o instrukcja dla powiatowych hipotek na Kresach Wschodnich, taksa notarjalna z uzupełnieniami dla każdej z dzielnic Państwa, taksa pisarzy hipotecznych, całe niemal sądowe postępowanie egzekucyjne z przepisami wprowadzającemi, instrukcja w sprawie statystyki zmian własności i obciążeń hipotecznych. Pozatem podane są w odnośnych urywkach przepisy sądowe (hipoteczne), o podatku od spadków i darowizn oraz cały szereg przepisów stemplowych i podatkowych z taryfami podatku dochodowego. Całość obejmuje 840 stronic i pod względem zewnętrznym nie pozostawia nic do życzenia.

Już z tego samego zresztą bardzo pobieżnego streszczenia widać, że Rocznik, o którym mowa, stanowi nader pożyteczne pod każdym względem dla nas i dla naszych szefów compendium, ułatwiając przy tem wszystkiem w dużej mierze orjentowanie się w wytworzonym siłą konieczności labiryncie praw zjednoczonych dzielnic Rzeczypospolitej.

K. Werkowski.

Ustawodawstwo Prasowe w opracowaniu Leona Zieleniewskiego. — Nakładem Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism ukazał się tom I - szy wydawnictw książkowych tego Związku, obejmujący Z b i ó r u s t a w, r o z p o r z ą d z e ń, o k ó l n i k ó w i w y r o k ó w S ą d ó w N a j w y ż s z y c h, d o t y c z ą c y c h p r a s y, w opracowaniu p. Leona Zieleniewskiego, magistra praw Uniwersytetu Warsz.

W przedmowie do tego tomu dyrektor Związku Wydawców p. Stanisław Kauzik nakreślił plan akcji wydawniczej tej organizacji prasowej, która systematycznie od trzech lat rozwija swe prace w kierunku podniesienia prasy polskiej na wyższy poziom pod względem organizacyjnym, handlowym i graficznym a także redakcyjnym. Nowym etapem tych prac jest przystąpienie do wydawania dzieł i studjów z dziedziny prasoznawstwa.

Wydawnictwa Związku Wydawców, w myśl założeń, mają obejmować dwa zasadnicze działy: dział, poświęcony praktycznym potrzebom wydawców dzienników i czasopism, oraz dział naukowy, obejmujący prace bibljograficzne, historyczne, statystyczne i inne, dotyczące prasy. W zakresie działu praktycznego przygotowywane są studja z dziedziny zagadnień ogłoszeniowych i kolportażowych. Dział naukowy ma zapoczątkować „Bibljografja dzienników i czasopism“, jako wstęp do prac, poświęconych historji prasy w Polsce.

„Ustawodawstwo prasowe“, stanowiące tom I wydawnictw Związku Wydawców, obejmuje całokształt materjału prawnego, dotyczącego prasy w układzie systematycznym, a więc: ustawodawstwo prasowe, obowiązujące we wszystkich dzielnicach Rzeczypospolitej, odpowiednie ustępy Kodeksów Karnych i prawa autorskiego, przepisy o informowaniu prasy, przepisy o kolportażu i odpowiednie postanowienia o obrocie pocztowym, telegraficznym i telefonicznym, przepisy o ogłoszeniach prasowych tudzież postanowienia ustaw gospodarczych dotyczące prasy. Ogółem książka zawiera przepisy z 62 ustaw, dekretów, rozporządzeń i okólników. Uzupełnia ją kompletny zbiór orzeczeń Sądów Najwyższych w sprawach prasowych. Na końcu książki podana została wyczerpująca bibljografja książek i artykułów w języku polskim o prawie prasowem oraz szczegółowy skorowidz rzeczowy.

Zważywszy, iż stan prawny prasy jest wyjątkowo zawiły, rozporządzenia, okólniki i orzecznictwo rozproszone są po różnych wydawnictwach urzędowych oraz czasopismach prawniczych, wiele szczegółowych postanowień w sprawach prasoporozrzucanych jest po licznych ustawach i rozporządzeniach administracyjnych, gospodarczych i finansowych. Praca poświęcona „Ustawodawstwu prasowemu“ odda poważne usługi zarówno wydawcom i redaktorom dzienników i czasopism jak i funkcjonarjuszom administracyjnym i sądowym oraz wszystkim zajmującym się sprawami prasowemi. Odegra ona również poważną rolę przy pracach nad uporządkowaniem i ujednostajnieniem ustawodawstwa prasowego w Polsce oraz ustawodawstwa gospodarczego w punktach dotyczących prasy.

Przegląd Prawa i Administracji imienia Ernesta Tilla. № IV, kwartał IV, 1932, zawiera dokończenie rosprawy Dr. Wacława Osuchowskiego p. t. „Problem przerobienia rzeczy w kodyfikacjach współczesnych“.

Przegląd Prawa Handlowego, № 9, 1932, ogłasza w dalszym ciągu uwagi prof. J. Namitkiewicza nad projektem polskiej ustawy o sp. z ogr. odp.

Głos Prawa, № 12, 1932, zawiera pomiędzy innymi artykuł Dr. Zygmunta Fenichela p. t. „Pojęcie i funkcje stosunku ubezpieczeniowego“.

Orzecznictwo Sądów Najwyższych w sprawach podatkowych i administracyjnych Nr. 1, styczeń 1933 r.

Ogłoszenia.

Dependent z 30-letnią, praktyką. były zastępca notarjusza w Petersburgu, poszukuje posady na Kresach Wschodnich. Białystok, kancelarja notarjusza Urbanowicza, Władysław Rysowski.

Pomocnik notarjusza (zastępca) uczciwy, pracowity, z dobrą znajomością języka rosyjskiego z samodzielną praktyką i dobremi referencjami poszukuje pracy I lub II pomocnika. Wymagania skromne. Miejscowość obojętna. Łaskawe oferty do administracji „Nota-Teki" pod „uczciwy pracownik".

Pomocnik zastępca notarjusza, z długoletnią praktyką, świadectwami z egzaminów na notarjusza i pisarza hipotecznego, dobremi świadectwami służbowemi i referencjami poszukuje posady. Oferty składać Warszawa, Skorupki 4. 8. L. Michalewski dla „Zastępcy".

Zastępca notarjusza poszukuje posady w kancelarji notarjalnej lub hipotecznej. K. Opitz, Warszawa, Leszno 14 m. 13, lub Płock, ul. Bielska 51.

Wydawca: *ZWIĄZEK PRACOWNIKÓW NOTARJATU I HIPOTEKI, ZARZĄD GŁÓWNY.*
Komitet Redakcyjny: *EUGENJUSZ ANCUTA, ALEKSANDER FALKOWSKI, ALEKSANDER JANCZEWSKI, ALOIZY PIOTROWSKI, JÓZEF PIECZYŃKI, EMIL PREISS, JÓZEF SZONERT, KAROL WERKOWSKI, HENRYK WŁOSKOWICZ, RYSZARD WOLSKI, HENRYK WRÓBEL.*
Kierownik pisma i Redaktor: *WIKTOR NATANSON.*

Zakłady Graficzne B. Pardecki i S-ka. Warszawa, Żelazna 56, telef. 322 00.